

STATISTIK OM ISOLATIONSFÆNGSLING

I forlængelse af ændringen af reglerne om varetægtsfængsling i isolation i 2000 er det besluttet, at der skal gennemføres en løbende statistikindsamling, således at Justitsministeriet én gang om året modtager oplysninger om anvendelsen af isolationsfængsling.

I det følgende redegøres for de statistiske oplysninger for år 2005. Data til brug for statistikken er indhentet af Rigsadvokaten og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningsenhed.

1. Datagrundlaget

Oplysninger til brug for denne statistik er tilvejebragt ved, at de enkelte politikredse er anmodet om at indberette samtlige *afsluttede isolationsfængslinger* i 2005. Indberetningen omfatter oplysninger om start- og slutdato for isolationsfængslingen, isolationsfængslingens varighed, den fængsledes alder og arten af den kriminalitet, den isolationsfængslede er sigtet for.

Oplysningerne stammer fra udtræk fra POLSAS i de enkelte politikredse, idet politikredsene anvender sig af et særligt registreringsmodul for isolationsfængslinger.

2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

Der er modtaget oplysninger om i alt 532 afsluttede isolationsfængslinger i 2005. I 2004 drejede det sig om 580 isolationsfængslinger. Mindskningen i antallet af isolationsfængslinger fra 2004 til 2005 repræsenterer et fald på 8 pct.

Tabel 1. Udvikling i antal af isolationsfængslinger, 2001-2005.

År	Antal isolationsfængslinger
2001	553
2002	501
2003	476
2004	580
2005	532

Som det ses af tabel 1, har udviklingen i brug af isolationsfængslinger varieret noget, idet der fra 2001 til 2003 skete et fald (på 11 pct.), som efterfulgtes af en markant stigning fra 2003 til 2004 (på 22 pct.).

Faldet fra 2004 til 2005 skal antagelig til en vis grad ses i sammenhæng med det fald i den registrerede kriminalitet, der er sket i samme periode. Således blev der i 2005 registreret 9 pct. færre straffelovsovertrædelser end i 2004. Faldet angår ikke alene mindre alvorlige kriminalitetsformer, men fx også voldtægt og narkotikaforbrydelser. Der er dog ikke tale om et fald i voldskriminaliteten, herunder manddrab og forsøg på manddrab.

3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt efter politikreds

Mens 9,8 pct. af de varetægtsfængslede blev anbragt i isolation i 2004, drejer det sig om 9,2 pct. i 2005, jf. tabel 2. I 2001 var andelen på 9,5 pct., i 2002 på 8,2 pct. og i 2003 på 7,7 pct.

Sammenlagt har 41 pct. af isolationsfængslingerne varet til og med 14 dage, mens yderligere en tredjedel har varet fra over 2 uger og indtil 6 uger. Elleve – svarende til 2 pct. – af isolationsfængslingerne har varet mere end 3 måneder. Otte af disse sager stammer fra København, mens de resterende er fra Århus.

Tabel 2. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt på politikreds

Politikreds	Varetægtsfængslinger	Afsluttede isolationsfængslinger	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger	Varighed af isolationsfængslinger						
				1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.
København	1.453	263	18 %	38	53	61	44	14	45	8
Frederiksberg	93	4	4 %	1	2	1				
Gentofte	32	0	-							
Lyngby	99	7	7 %	1	2			4		
Gladsaxe	152	23	15 %	6	5		1	2	9	
Hvidovre	114	13	11 %		2	9		2		
Glostrup	231	33	14 %	2	14	2	2	10	3	
Tårnby	55	7	13 %		3	2	2			
Helsingør	153	4	3 %		1	3				
Hillerød	97	5	5 %		1	4				
Frederikssund	66	7	11 %	1	1		1	4		
Roskilde	146	19	13 %	1	10	3	3	1	1	
Køge	74	6	8 %	1	1		2	1	1	
Holbæk	98	3	3 %		2			1		

Kalundborg	19	8	42 %	2	4	1		1		
Ringsted	60	2	3 %	1	1					
Slagelse	111	21	19 %		5	2	6		8	
Næstved	72	0	-							
Vordingborg	61	1	2 %	1						
Nykøbing F.	70	19	27 %	2	3	6	1		7	
Nakskov **	147	11	7 %		6	1		1	3	
Bornholm	44	11	25 %		4	2	2	1	2	
Odense	271	5	2 %		5					
Svendborg	92	5	5 %		3	2				
Nyborg	27	1	4 %		1					
Assens	42	2	5 %		1	1				
Middelfart	34	0	-							
Sønderborg	32	4	13 %					1	3	
Gråsten	146	1	1 %					1		
Tønder	78	0	-							
Haderslev	40	4	10 %		2	1	1			
Ribe	38	0	-							
Esbjerg	95	5	5 %	5						
Varde	58	0	-							
Fredericia	64	3	5 %	3						
Kolding	82	2	2 %		2					
Vejle	75	0	-							
Horsens	62	0	-							
Herning	59	0	-							
Ringkøbing	27	1	4 %			1				
Holstebro	79	1	1 %	1						
Århus	289	20	7 %	3	8	1	2		3	3
Odder	24	0	-							
Silkeborg	36	0	-							
Randers	97	1	1 %				1			
Grenå	29	0	-							
Viborg	58	4	7 %		4					
Skive	22	0	-							
Thisted	26	0	-							
Løgstør	24	0	-							
Aalborg	126	1	1 %	1						
Hobro	44	0	-							
Frederikshavn	83	3	4 %			2	1			
Hjørring	56	2	4 %		2					
I alt	5.762	532	9 %	70	148	105	69	44	85	11

* Oplysninger om antal varetægtsfængslede stammer fra Rigspolitiet. Tallene vedrører påbegyndte varetægtsfængslinger.

** I en af sagerne fra Nakskov har isolationsfængslingen været afbrudt. Sagen er her talt som ét isolationsfængslingsforløb.

Variationen mellem politikredsene med hensyn til anvendelse af isolationsfængslinger er ganske stor. Kalundborg Politikreds har den største andel isolationsfængslinger i forhold til antallet af vare-

tægtsfængslinger, idet 42 pct. af de varetægtsfængslede har været anbragt i isolation. Også i tidligere år har Kalundborg Politikreds været den, der har anvendt isolationsfængsling mest i forhold til antal varetægtsfængslinger. Nykøbing F. Politikreds har andenpladsen med 27 pct. isolationsfængslede, mens Bornholm Politikreds indtager en tredjeplads med 25 pct. I København, der har den femtestørste andel isolationsfængslede, har 18 pct. af de varetægtsfængslede været anbragt i isolation.

I den anden ende af skalaen befinder der sig 16 politikredse (Gentofte, Næstved, Middelfart, Tønder, Ribe, Varde, Vejle, Horsens, Herning, Odder, Silkeborg, Grenå, Skive, Thisted, Løgstør, Høbro), som slet ikke anvendte sig af isolationsfængsling i 2005. Flere af disse anvendte heller ikke i 2004 isolationsfængsling.

4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Tabel 3 viser sammenhængen mellem isolationsfængslingens varighed og den kriminalitet, de isolationsfængslede er sigtet for. Isolationsfængslingen har i gennemsnit har været længst – i 36 dage – i sager om narkotikakriminalitet. I sager om manddrab og forsøg herpå har isolationsfængslingen dog også været i forholdsvis lang tid, nemlig i gennemsnit 34 dage. I voldssager har isolationsfængslingen været kortest tid, i gennemsnit 15 dage.

Den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne i 2005 var 33 dage, mens den i 2004 var på 36 dage. Sammen med faldet i antallet af isolationsfængslinger indebærer det, at der fra 2004 til 2005 er sket et fald på 16 pct. i det samlede antal dage i isolationsfængsling – fra 20.740 dages isolationsfængsling i 2004 til 17.497 dage i 2005. Sammenlignet med de tidligere år er antallet af dage i isolation i 2005 på niveau med antallet i 2003, men højere end antallet i 2002 og 2001.

Tabel 3. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Kriminalitetens art	Varighed af isolationsfængslinger								I alt 2005	I alt 2004	Gennemsnit i dage i 2005	Gennemsnit i dage i 2004
	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.					
Manddrab, inkl. forsøg	7	17	13	9	1	5	5	57	48	34	48	
Vold	10	13	2			2		27	39	15	22	
Voldtægt m.v.			1					1	8	21	16	
Røveri	8	9	8	2	7	5		39	59	29	36	
Anden berigelse	11	22	7	2	2	1	2	47	65	20	20	
Dokumentfalsk								-	6	-	29	
Narkotikakriminalitet	30	85	73	54	28	71	4	345	348	36	39	
Våbenlov								-	2	-	11	
Andet	4	2	1	2	6	1		16	5	32	24	
I alt	70	148	105	69	44	85	11	532	580	33	36	

Af tabel 3 fremgår videre, at det fald, der fra 2004 til 2005 har været i antal isolationsfængslinger, primært beror på færre isolationsfængslinger for de former for kriminalitet, hvor isolation anvendes relativt sjældent: Vold, voldtægt, røveri, andre berigelsesforbrydelser, dokumentfalsk og våbenloven. Antallet af isolationsfængslinger for narkotikaforbrydelser er stort set uforandret, mens det for manddrab og forsøg herpå er steget. Også restkategorien "Andet" inkluderer i 2005 flere isolationsfængslinger. Denne kategori omfatter i 2005 syv isolationsfængslinger for terrorisme (§ 114), fire isolationsfængslinger for overtrædelse af § 192a, tre for overtrædelse af § 181 og to for overtrædelse af § 125a.

Af de sidste to kolonner i tabel 3 ses, at isolationsfængslinger for manddrab, vold, røveri og narkotikakriminalitet gennemsnitligt set er mindsket i varighed fra 2004 til 2005. Især varigheden af isolationsfængslinger for manddrab er mindsket ganske markant – med 14 dage i gennemsnit. Det kan tilføjes, at de syv, der er sigtet for terrorisme, i gennemsnit har været isolationsfængslet i 47 dage, deraf den relativt markante stigning i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne i restkategorien "Andet".

5. Isolationsfængsling af unge under 18 år

I 2005 har fire unge under 18 år været anbragt i isolation i forbindelse med en varetægtsfængsling.

To af disse unge har været isolationsfængslet i sager om røveri (henholdsvis § 288, stk.1, og § 288, stk. 2). Den yngste af disse unge var 17 år og 2 måned gammel, da isolationsfængslingen påbegyndtes, og sad isolationsfængslet i 12 dage. Den ældste, der var 17 år og 10 måneder, sad isolationsfængslet i 14 dage.

De to øvrige unge har været isolationsfængslet i en sag om terrorisme (§ 114). Den yngste, der var 16 år og 4 måneder, da isolationsfængslingen påbegyndtes, sad isolationsfængslet i 55 dage. Den ældste påbegyndte isolationsfængslingen et par dage inden, personen fyldte 17 år, og vedkommende var isolationsfængslet i 47 dage.